

1 DECEMBRIE 2018 – CENTENARUL MARII UNIRI!

Valeriu Dulgheru, *prof.univ.dr.hab.D.H.C.*,
Universitatea Tehnică a Moldovei

*„Bat clopote cântând reîntregirea /Și sufletul ia foc în clopotari/
Întâi decembrie ne e unirea/ Și strălucirea României Mari!”*

(A. Păunescu. Clopotul reîntregirii).

La 1 decembrie 1918 toată suflarea românească era cu gândul la Alba Iulia care se transformase într-o adevărată Meca a Reîntregirii Neamului. Din toate colțurile Țării mii de „pelerini” țineau calea spre Alba Iulia cu care, cu trenul, pe jos. „...Au venit frații bucovineni, din Basarabia, de la Iași, au sosit legionarii Blajului, moșii de la Abrud, din Țara Bârsei... Sentimentul e prea puternic și prea sfânt. Într-un moment dat însă „Pe al nostru steag e scris Unire” a izbucnit din pieptul mulțimii întregi, iar valul acordurilor mărețe lovea tavanul înalt al gării. Duhul sfânt parcă se coborâse de asupra noastră, a tuturor” scria Organul proclamării unității naționale, ziarul Alba – Iulia. Au venit o delegație inclusiv din Banat care încă se afla sub administrație sârbească, care împiedica participarea bănățenilor la acest important eveniment pentru toată suflarea românească. Este cunoscut un caz inedit că pentru a participa la Alba Iulia un grup de locuitori ai unui sat bănățean au mințit autoritățile sârbești că pleacă în satul vecin la o înmormântare, în realitate sosind la Alba Iulia. Unirea Banatului cu Țara mamă a fost proclamată de facto pe 1 decembrie 1918 la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia însă realizată peste 8 luni, la 3 august 1919.

„Ați venit pe pământul sfințit de țărâna martirilor Horia, Cloșca și Crișan, ca să aduceți dezrobirea neamului nostru, care a gemut atâtea veacuri de grele suferințe” a declarat protopopul Vasile Urzică, vicepreședinte al Consiliului Național local. „Bine ați venit, în sfânta cetate de slavă și durere a neamului nostru. S-a trezit iarăși glasul amuțit de veacuri și, la chemarea lui fermecătoare, au început să răspundă neamului. Ne-am deșteptat!!...Din umbra durerilor ferecate se înalță azi chiotul de bucurie al Dreptății așteptate de o mie de ani... Tresare sub glie Voievodul Mihaiu / Se scoală și Ștefan cel Mare!”. Cât entuziasm. Ce bucurie că, în sfârșit, s-a împlinit visul de aur al tuturor românilor (cât de mult ne lipsește acest entuziasm astăzi, după o sută de ani, când conducerile de la București și Chișinău compromit Idealul Reunirii). Drept concluzie a Adunării Naționale de la 1918 a fost că „...Problema românească nu cunoaște decât două deslegări finale opuse una alteia: unirea ori moartea românismului...”. Astăzi, poate mai mult ca atunci, o sută de ani în urmă, aflați într-o altă realitate geopolitică, înțelegem mai mult că doar Reunirea poate slava românismul.

Și la 1 decembrie 2018 mii de pelerini creștini din toate colțurile Țării au ajuns în orașul Reîntregirii Neamului cu automobile, cu autocare, cu care, dar și pe jos cum este cazul basarabeanului Ion Mărgineanu (77 de ani) de la Bălți, fost deputat în primul Parlament al Republicii Moldova, care a parcurs peste 500 km. *„Eu pun capul în pământ și trebuie să acopăr distanța, acesta este scopul meu principal. Datoria mea de omenie și de dragoste de țară este să mă apropii de piață și apoi cum vor vrea autoritățile. Cum m-am apropiat de piață, misiunea mea se va încheia“*, spunea luni dimineață, 26.11.2018, Ion Mărgineanu. Bravo! Adevărat reprezentant al așchiei de popor român din Basarabia. De am avea mai mulți ca acest brav român basarabean sunt sigur că Reunirea ar fi fost deja înfăptuită. Din Basarabia au venit la Alba Iulia mai multe fluxuri de români basarabeni: din sudul Basarabiei, de la Tighina, Bălți, evident, Chișinău. Acum o sută de ani basarabeni au venit la Alba Iulia după ce semnaseră Actul de Unire cu Țara-mamă. Ar fi fost excelent dacă și pe 1 decembrie 2018 basarabeni ar fi sosit la Alba Iulia să consfințească Reunirea deja realizată în acest An Centenar dar, din păcate, mai avem de orbecăit prin beznă până o vom realiza. Printre oaspeții sosiți din toate colțurile Țării dar și din Diaspora s-a aflat și un grup organizat de la Universitatea Tehnică a Moldovei (subsemnatul, prof. I. Manoli, S. Zaporozjan, V. Cartofeanu, N. Secieru, T. Botin, V. Moraru, Vic. Moraru, bibliogaf E. Plăcintă, tinerii R. Ciobanu, M. Guțu, I. Rabei, dar și oaspeții: dr. Pârvan P., președinte Asociația Obștească *„Parlamentul Independenței Parlamentul 90“*; dr.hab.

V. Ursachi, secretar științific secție științe reale AȘM, bardul de la Văleni M. Zgherea, doamna E. Botin și tânărul V. Plăcintă), care au participat: la Marșul Unirii, defilând de la CFR până la Parcul Unirii; la mitingul spontan de la Monumentul Unirii, unde au intonat un frumos cântec de unire T. Botin și E. Botin, prezentând Universitatea Tehnică a Moldovei; la sfințirea Monumentului Unirii, la care a participat și prea sfinția sa Patriarhul Daniel; la ceremonia militară – defilarea trupelor și tehnicii militare (bulevardul *„1 decembrie 1918“*), la care a participat președintele K. Iohannis; la impresionantul concert *„Cânt și suflet românesc“* cu Orchestra Națională *„Lăutarii“* din Chișinău și Maestrul Nicolae Botgros, Ansamblul Folcloric al Județului Alba dirijat de Alexandru Pal, cunoscutul cântăreț Ionuț Fulea și mulți alți artiști. Important de menționat că colegii noștri Tudor și Elena Botin au reușit să convingă organizatorii concertului să le permită să intoneze în fața mulțimii un frumos îndemn la Unire din partea Universității Tehnice a Moldovei care au cules aplauze furtunoase.

A fost un mare eveniment cu o încărcătură spirituală de neimaginat. Ar fi fost o mare greșeală dacă nu am fi reușit să participăm la acest important eveniment spiritual

Fig. 3.6. Grupul de la Universitatea Tehnică a Moldovei în drum spre Alba Iulia.

Fig. 3.7. Grupul unionist UTM la Alba Iulia.

unic în felul său. A fost o zi frumoasă sub toate aspectele, Domnul fericindu-ne în această zi memorabilă pentru toată românitatea cu mult soare și multă căldură sufletească. Mii de oameni (se vorbește despre peste o sută de mii, populația urbei dublându-se în această zi) erau prezenți la multiplele evenimente din Program sau se primblau prin frumoasa Cetatea Albă Carolina medievală (sec. XVII), construită pe fortificațiile precedente ale Castrului Roman al Legiunii a XIII-a Gemina (106 d.Hr.) și cetatea Medievală Bălgrad (sec. XVI - XVII).

Fig. 3.8. Măreața vechea cetate Alba Iulia, îmbrăcată în strae de sărbătoare.

Dar deoarece toate lucrurile frumoase au și un sfârșit la orele 17.30 am urcat în microbuz și am luat cale îtoarsă. Din cauza unui număr foarte mare de participanți parcurgerea a cinci kilometri până la ieșirea din oraș a durat apr. două ore. În drum spre casă ne-am oprit la un frumos local turistic în apropiere de Brașov unde am luat cina. Bardul de la Văleni Marcel Zgherea, un Tudor Gheorghe al Basarabiei, ne-a delectat pe noi și alți participanți la evenimentul de la Alba Iulia prezenți cu excelente

cântece patriotice și de suflet. Ne-am continuat calea spre Chișinău unde după apr. 14 ore de mers am ajuns în jurul orei 7.00. Obosiți însă foarte satisfăcuți.

Însă deoarece această mare sărbătoare a Neamului Românesc a fost umbrită de insuccesele pe tărâmul Reunirii să revenim la acest important subiect. Am spus-o de nenumărate ori că perioada modernă a Basarabiei (de la 1990 încoace!) cunoaște un sigur parlament adevărat – primul parlament al independenței. Parlamentele care au urmat au fost unele de conjunctură partinică îngustă, de cumătrism partinic, de gașcă, chiar de trădare a Idealului Național, au avut un nivel intelectual redus (în special, parlamentul de astăzi!). Trecerea de la sistemul uninominal la sistemul partinic s-a dorit să fie una benefică pentru a reuși crearea unor partide democratice care să poată concura cu unicul partid existent pe atunci - PCM. Din păcate nu s-a reușit. Unde am greșit că am ajuns la această stare umilitoare cu peste 30% de unioniști dar fără o conducere credibilă?

Cel mai puternic partid de dreapta FPM (PPCD), încăpând pe mâinile trădătorului Iu. Roșca, a dispărut. Puternicul partid în a. 2007-2010, Partidul Liberal, a dispărut și el ca partid cu putere de decizie prin divizarea excesivă într-o puzderie de așchii. Tot în această zi sfântă a avut loc și Congresul al V^{-lea} al Partidului Liberal, dorindu-se de fapt un show, nu rezolvarea problemelor partidului și a dreptei, în general. „...*Vă îndemn la luptă pentru o Românie Mare. Astăzi, s-au scurs 20 ani de când am fost ales Președinte, aceștia nu au trecut în zadar, iar dovada sunt rezultatele noastre comune* (care, divizarea în tocmai 4 partiduțe liberale?). *Astăzi, suntem o echipă de neînvinși* (brașoave! Tocmai astăzi PL se află într-o criză totală)” a declarat în raportul său de activitate de 20 de ani președintele PL M. Ghimpu. În final Congresul l-a ales pe D. Chirtoacă președinte al PL. Nu doresc să fiu un cârcotaș, tare aș dori să reînvie Partidul Liberal în frunte cu locomotiva de altă dată D. Chirtoacă. Dar mai are aburi această locomotivă să scoată partidul din criză? Teamă mi-e că e mult prea târzie această rocadă în fruntea PL-ului. Să fi fost făcut acest pas în a. 2013, când grupul reformator în frunte cu I. Hadârcă a cerut acest lucru, Partidul, dar și întreaga dreaptă, ar fi fost salvate. Lucrul cel mai bun, pe care-l poate face acum Dorin Chirtoacă, e să se debaraseze de euforia fostului președinte că PL este „*o echipă de neînvinși*”, să se coboare cu picioarele pe pământ, să se includă de urgență în activitatea Convenției Euro-Unioniste din Republica Moldova nou formate pentru a ieși cel puțin cu o singură listă de candidați pentru circumscripțiile uninominale, candidați trecuți printr-un filtru la testul de integritate. Doar aceasta mai poate salva dreapta (dar și PL-ul) de tăvălugul Plahotniuc+Dodon care ia viteză amețitoare.

Dă-i Doamne clarviziune acestui odinioară potențial lider al întregii drepte D. Chirtoacă, dar ținut mult, prea mult timp, în umbră. Ași finaliza cu impresionantele cuvinte ale marelui preot al Neamului Constantin Necula: „*Ajută-ne să te recăpătăm ca Țară dincolo de partidele politice ori ura de-acum, dincolo de incredibilele noastre frustrări personale pe care le transferăm, cum altfel, asupra ta. Iartă-ne că nu te mai vedem în toată frumusețea ta. Ajută-ne să te iubim*”.

Bibliografie:

1. Dulgheru V. *1 decembrie 2018 – Centenarul Marii Uniri!* Literatura și Arta, nr. 49, 06.12.2018.